

XIX. évfolyam, 8. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 8. szám, 2016**

Megjelenik kéthetente
2016. május 4.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	18
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	20
Termelői és kikötői árak.....	24
Olajmagpiaci információk.....	26

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) és a *Tallage* igen korai előrejelzésükben az egy évvel korábbinál 2 százalékkal kevesebb búza betakarítását valószínűsíti a világon a 2016/2017. gazdasági évben: előbbi 717 millió tonnát, utóbbi 703 millió tonnát prognosztizál.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza fronthavi kurzusa 44 ezer forint/tonnára, a takarmánybúzáé 42 ezer forint/tonnára araszolt április utolsó napjaiban. A takarmánykukorica májusi jegyzését 45 ezer forint/tonna környékén vezettek ki a szekcióból ugyanekkor.

Magyarországon, a fizikai piacon az egy évvel korábbinál 13 százalékkal drágábban, 44 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermésű takarmánykukorica április harmadik hetében (AKI PÁIR).

Az *Oil World* elemzői az eddigiekkel ellentétben már nem számítanak újabb rekord szójababtermésre a világon a 2015/2016. gazdasági évben.

Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint a 66,5 ezer hektárt foglalhat el a szójabab 2016-ban, ennek 57 százalékán végeztek a vetéssel május 2-ig.

A repcemag olajipari feldolgozásának csökkenése ellenére, a 64 millió tonna termelést felülmúló felhasználás miatt tovább apadhat az olajmag globális zárókészlete a 2015/2016. gazdasági év végére.

Az újtermésű repcemag jegyzése a párizsi trendhez igazodott a BÉT árupiaci szekciójában, és 106 ezer forint/tonna fölé araszolt április végén. Az ótermés ennél továbbra is jóval magasabb árszinten, tonnánként 117 ezer forint körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a fizikai piacon április harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) és a *Tallage* igen korai előrejelzésükben az egy évvel korábrinál 2 százalékkal kevesebb búza betakarítását valószínűsítik a világon a 2016/2017. gazdasági évben: előbbi 717 millió tonnát, utóbbi 703 millió tonnát prognosztizál. A világ legnagyobb búzatermelőjének számító Európai Unióban jó kondícióban vannak a fejlődő állományok, ezért a bizottság az ötéves átlagot meghaladó, 6,11 tonna/hektár hozamra számít az idén. Franciaországban az ősibúza-állományok 88 százaléka volt jó/kiváló állapotban április végén, Magyarországon – az április eleji állapotfelmérés során – a növényzet 86 százaléka kapott jó/közepes minősítést (2015-ben 84 százalék). A prognózisok 145–152 millió tonna (–4–5 százalék) uniós búzatermést helyeztek kilátásba a 2016/2017. gazdasági évben. A régióban némi aggodalomra az ukrain tavaszi szárazság ad okot. Az EU fő kukoricabeszállítójánál már a 2015. évi őszi vetés sem a tervek szerint alakult, és a tavaszi vízhiány csak fokozza az idei búzabocsátással kapcsolatos bizonytalanságokat. A *Tallage* egyelőre 19,5 millió tonna, az *IGC* 21,5 millió tonna (egyaránt 6 millió tonnával kevesebb) termést jelez a fekete-tengeri országban. Ezzel szemben Oroszországban biztatóak a kilátások, és a 2015. évitől alig elmaradó mennyiségű, összesen 58 millió tonna búzát arathatnak az idén. Az USA-ban az agrárminisztérium (*USDA*) 2016. május 2-i tájékoztatása szerint az ősibúza-állományok 61 százaléka volt jó/kiváló kondícióban, szemben az egy évvel korábbi 43 százalékkal. A szakértők egyelőre 53 millió tonna körüli búzatermést tartanak valószínűnek az észak-amerikai országban az idén, ami 5 százalékkal maradna el az egy évvel korábitól.

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 170–175 dollár (*USD*)/tonna sávban hullámozott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*), 150–155 euró/tonna tartományban a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 2016. április utolsó hetében. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (*BÉT*) árupiaci szekciójában a malmi búza

fronthavi kurzusa 44 ezer forint/tonnára, a takarmánybúzáé 42 ezer forint/tonnára araszolt ugyanekkor. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési minőségű termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 14 százalékkal, a takarmányé 3 százalékkal múlta alul az egy évvel korábit, így előbbi átlagosan 44–45 ezer forint/tonna, utóbbi 42–43 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon 2016. április harmadik hetében.

Kukorica

Az *IGC* és a *Tallage* már közzétette a 2016/2017. gazdasági évi globális kukoricatermesre vonatkozó várakozását is, amelyben – a termőterület és a hozam növekedésében bízva – az egy évvel korábbi 950–973 millió tonnát meghaladó termést jeleznek. Az elsőszámú kukoricatermelőként számon tartott USA-ban az agrárminisztérium által korábban 36,4 millió hektárra előirányzott terület 45 százalékan került a földbe a vetőmag 2016. május elejéig. Az Európai Unióban 2 százalékkal, 9,1 millió hektárra csökkenhet a növény által elfoglalt terület az idén. A tavaszi időjárás uniószerre kedvez a tavaszi munkálatoknak. Magyarországon az 1,07 millió hektárra jelzett termőterület 90 százalékan végeztek a gazdák a vetéssel 2016. május 2-ig. Ukrajnában 2,24 millió hektáron, a tervezett terület 49 százalékan került a földbe a kukorica vetőmagja 2016. április 26-ig. Eközben Oroszországban a 2,9 millió hektárból egyelőre 1,2 millió hektáron végeztek a vetőgépek a munkával.

A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 145–155 dollár/tonna sávban ingadozott a chicagói árutőzsdén április második felében. A franciaországi fővárosban ezzel egy időben 165 euró/tonna közelébe emelkedett a fronthavi kurzus. Ehhez igazodott a termény májusi jegyzése a *BÉT*-en, amelyet 45 ezer forint/tonna környékén vezettek ki a szekcióból április utolsó tőzsdénapiján. A fizikai piacon az egy évvel korábrinál 13 százalékkal drágábban, 44 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés április harmadik hetében.

Agrárpolitikai Hírek

- A kárenyhítési alap 24 milliárdjából enyhítik a fagykárt. A gazdáknak 15 napjuk van arra, hogy kárigényüket bejelentsék, a határidőre nagyon oda kell figyelni. A Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint a tavaszi fagykárok felmérése jelenleg folyamatban van. Április 20–21-én és 25-én az ország számos megyéjében, így például Bács-Kiskun, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, vagy Somogy megyében szenvedtek fagykárokat

elsősorban a zöldség-gyümölcs, valamint szőlőültetvényekkel rendelkezők. Eddig 960 termelő közel 5300 hektár területen jelentett fagykárt, de természetesen ez a szám a folyamatos kárbejelentések miatt növekszik. A szaktárca szerint a 2012-ben megújított agrárkárenyhítési rendszer forrásai bizonyosan elegendőek lesznek a károk uniós szabályok szerint adható maximális összegű kompenzációjához.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 16. hét	2016. 16. hét/ 2016. 15. hét (százalék)	2016. 16. hét/ 2015. 16. hét (százalék)
Étkezési búza	44 243	96	86
Takarmánybúza	42 960	103	97
Takarmánykukorica	44 094	101	113
Takarmányárpa	–	–	–

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 27.	2016. 04. 28.	2016. 04. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. augusztus	HUF/tonna	44 000	44 000	44 000
	Takarmánybúza	2016. május	HUF/tonna	42 000	42 000	42 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. május	EUR/tonna	151	153	152
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. május	USD/tonna	174	175	176

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

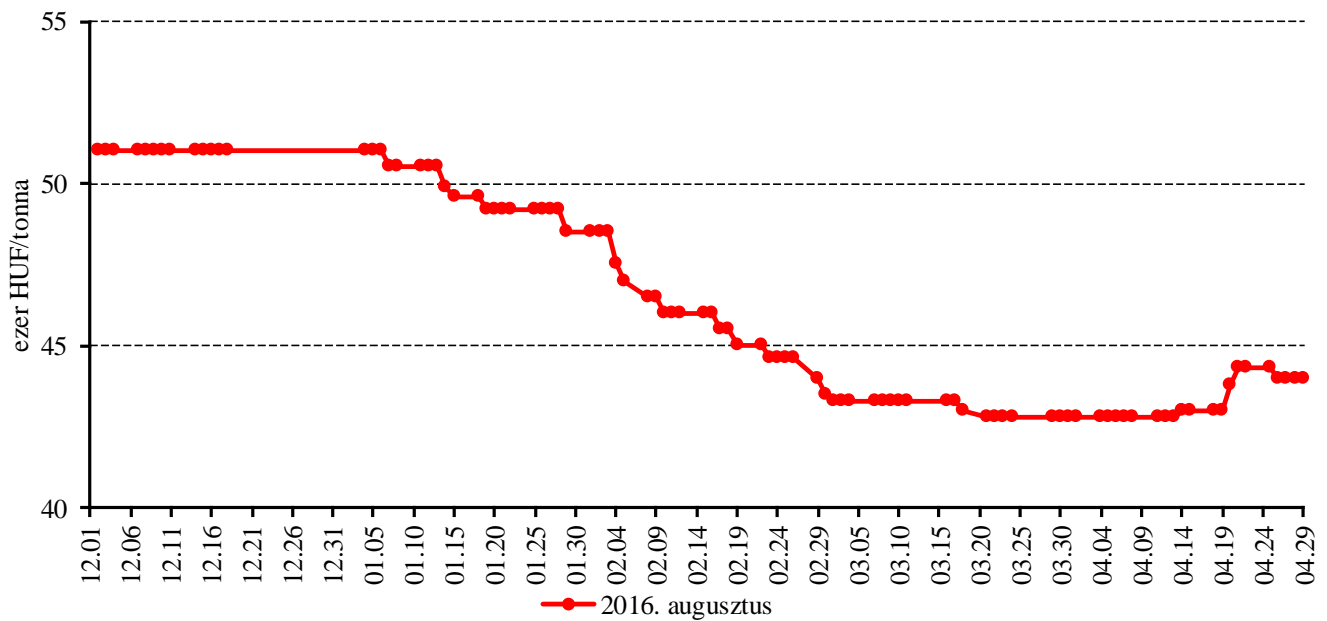
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 27.	2016. 04. 28.	2016. 04. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. május	HUF/tonna	44 700	45 200	44 800
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. június	EUR/tonna	163	165	163
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. május	USD/tonna	150	152	154

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

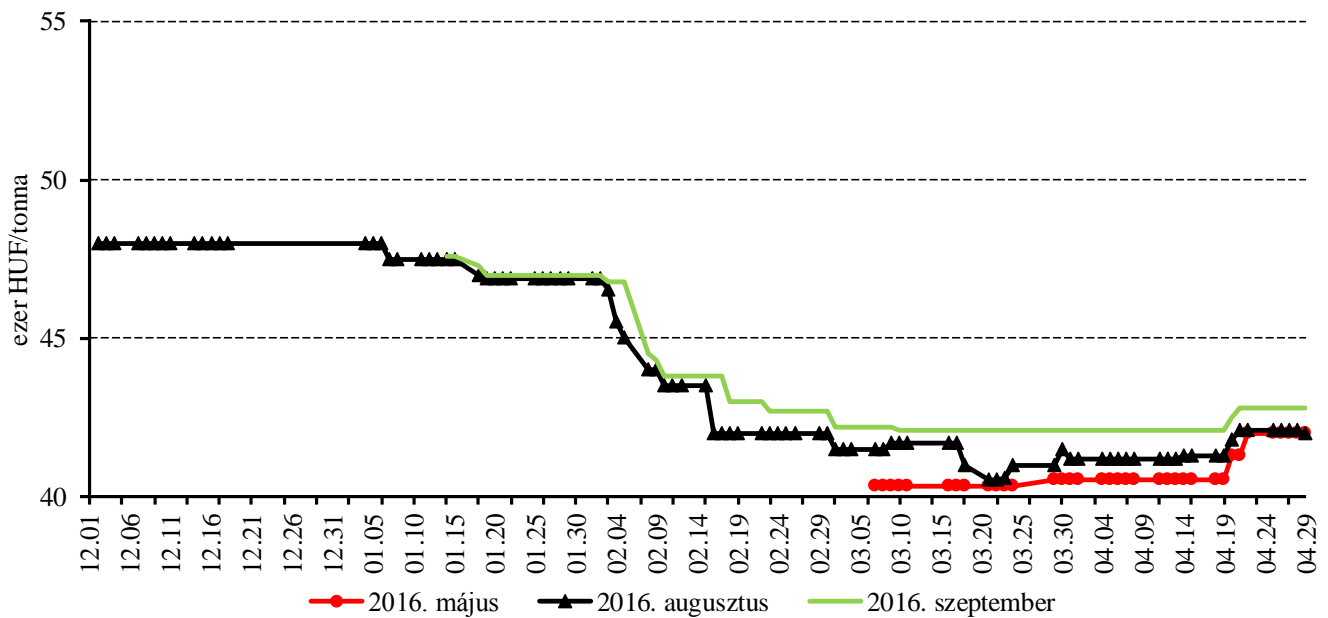
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

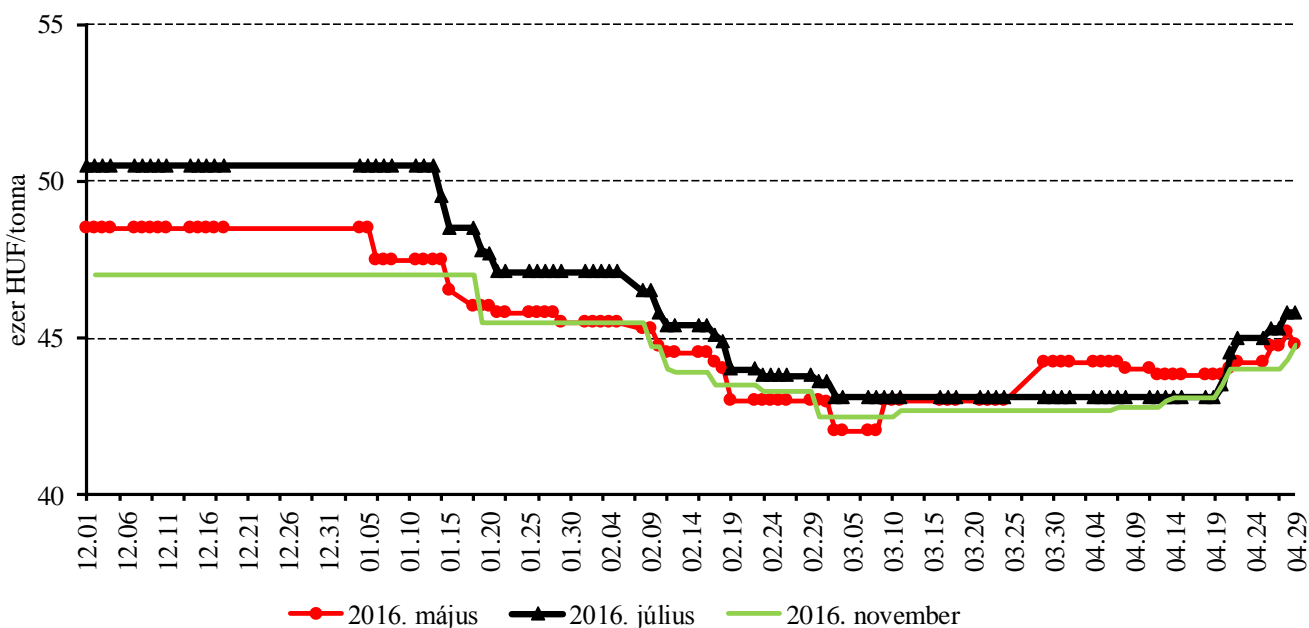
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

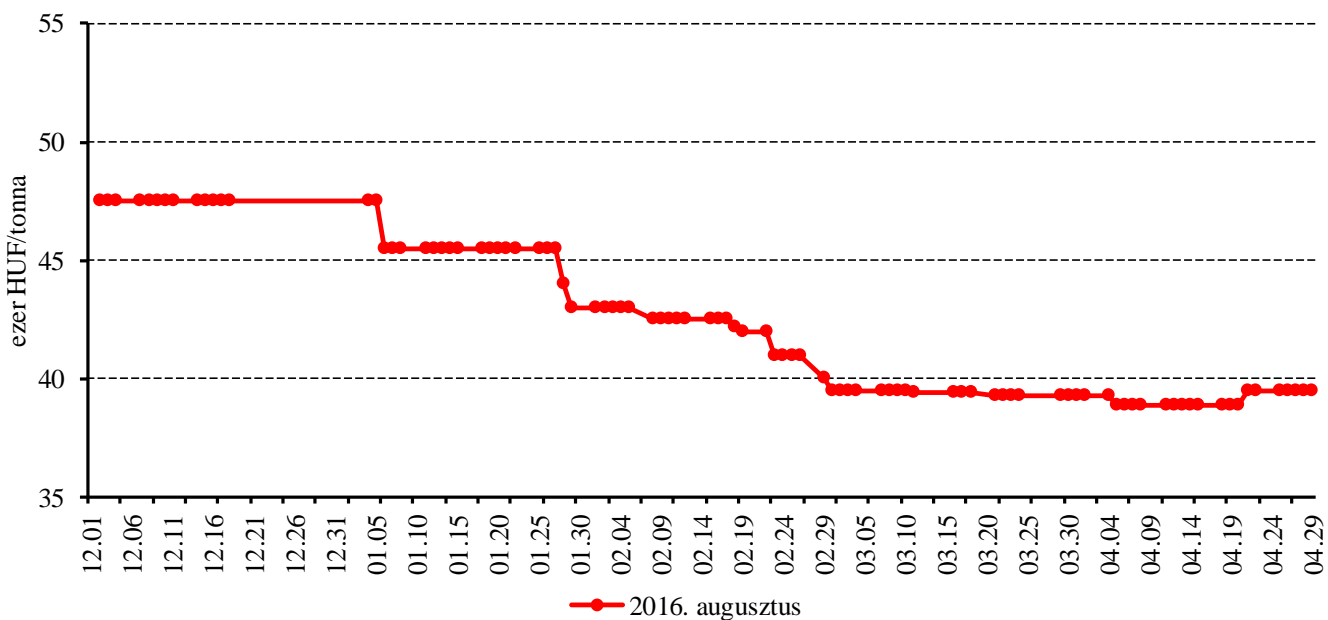
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

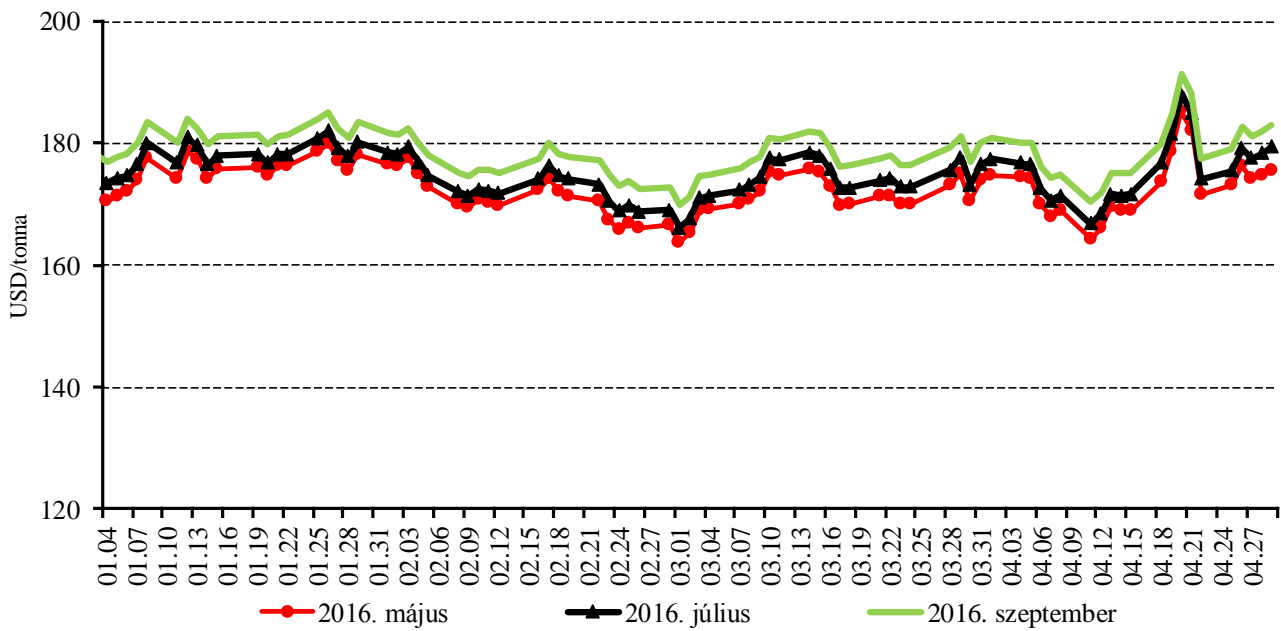
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2015-2016)

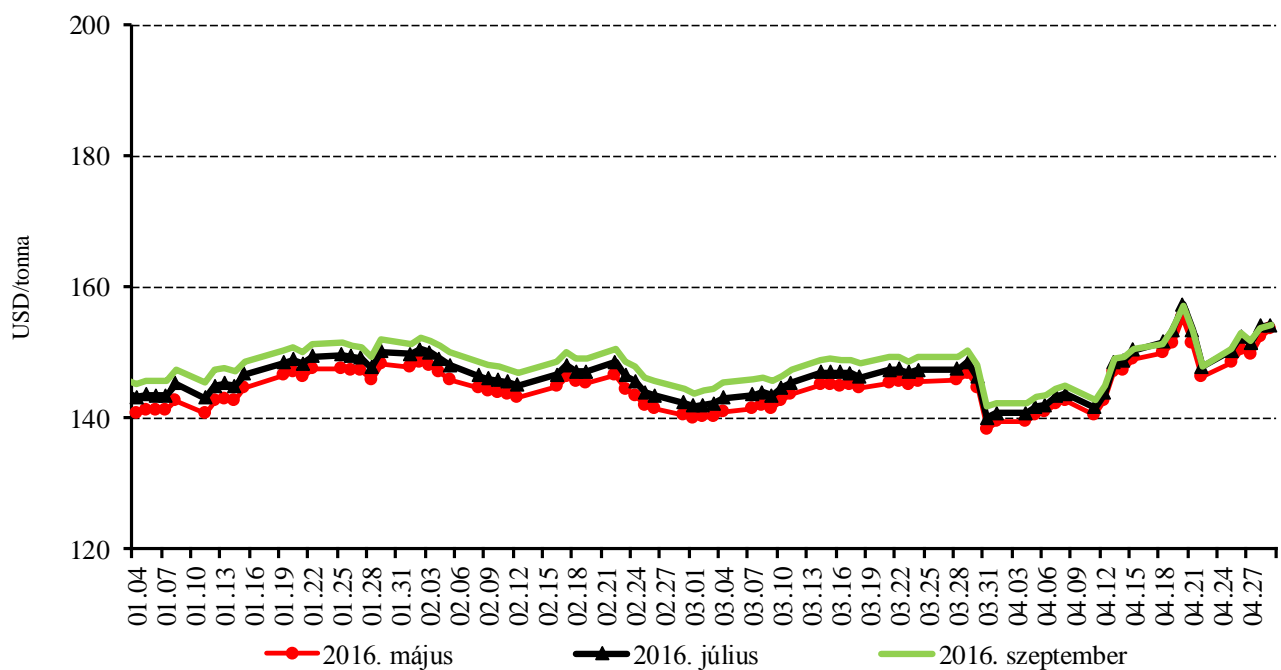
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

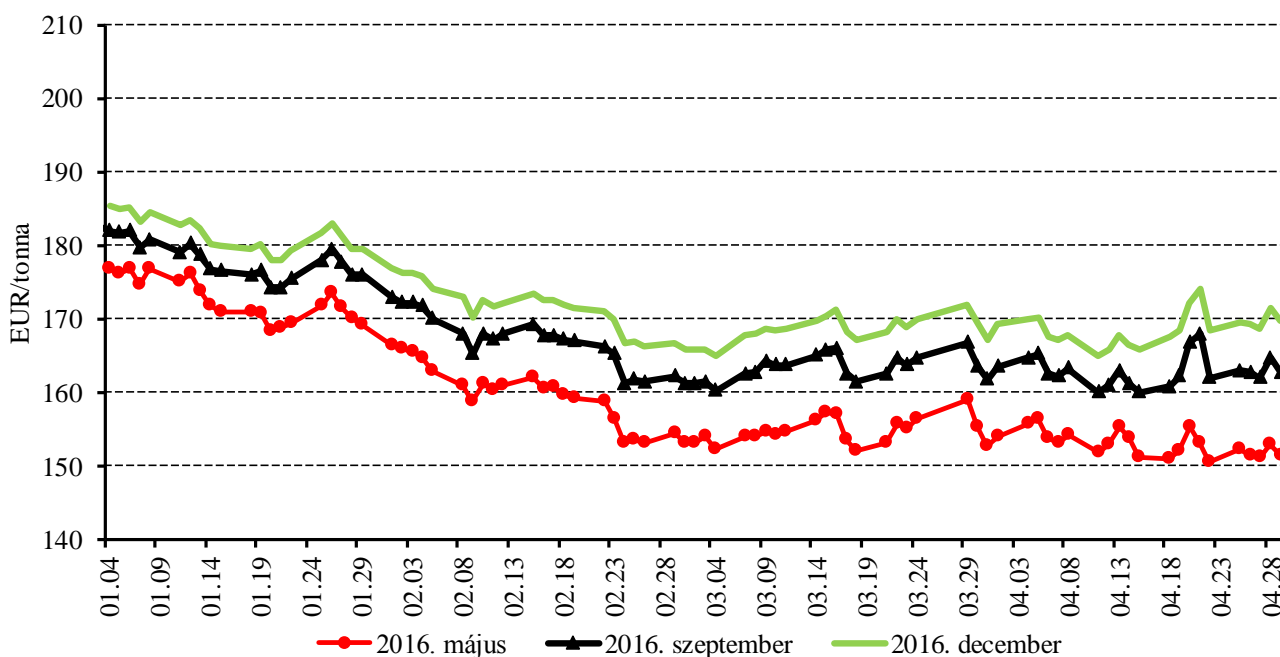
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

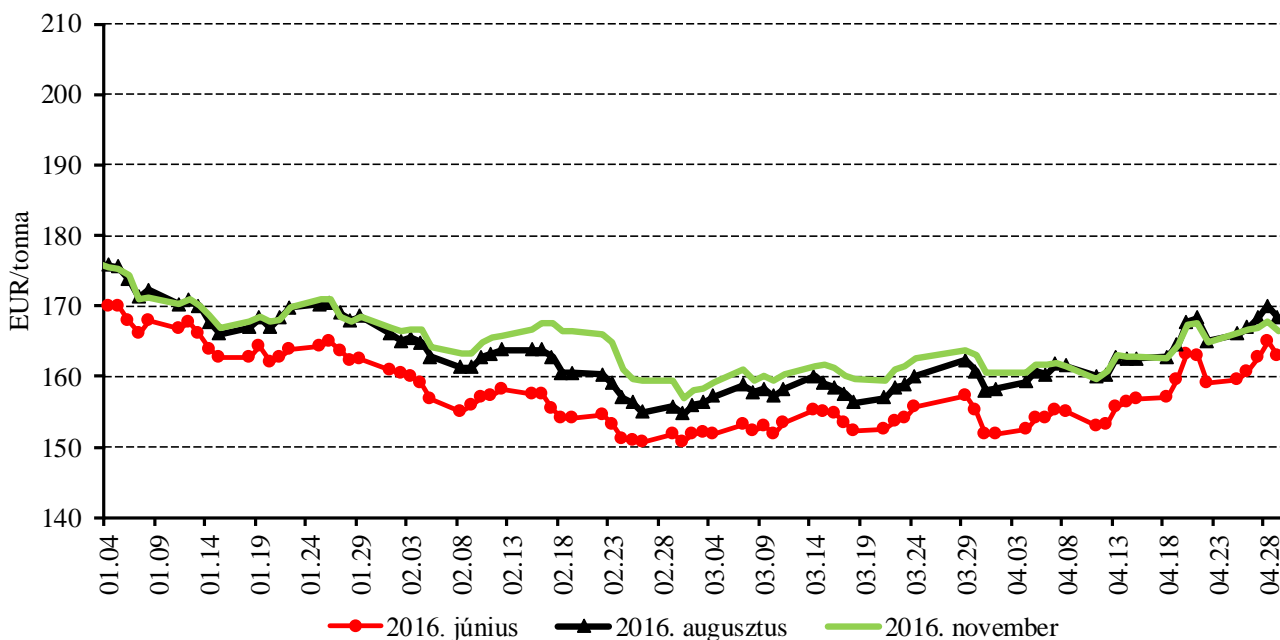
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. április 29.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. május	152	47 232	2016. május	176	48 131
2016. szeptember	163	50 739	2016. július	179	49 181
2016. december	170	52 921	2016. szeptember	183	50 168
2017. március	173	53 857	2016. december	190	51 960
2017. május	175	54 636	2017. március	196	53 670
2017. szeptember	179	55 649	2017. május	200	54 698
KUKORICA					
2016. június	163	50 817	2016. május	154	42 097
2016. augusztus	168	52 454	2016. július	154	42 248
2016. november	167	51 908	2016. szeptember	154	42 248
2017. január	170	52 843	2016. december	156	42 637
2017. március	170	52 999	2017. március	159	43 437
2017. június	172	53 467	2017. május	160	43 952

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2016. 04. 22. (százalék)	2016. 04. 29. (százalék)
Búza	2016. május	168,87	54,4	–
Kukorica	2016. május	148,97	40,1	–
Szójabab	2016. május	351,27	50,2	–
Szójadara	2016. május	326,08	67,9	–

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. április 26.)

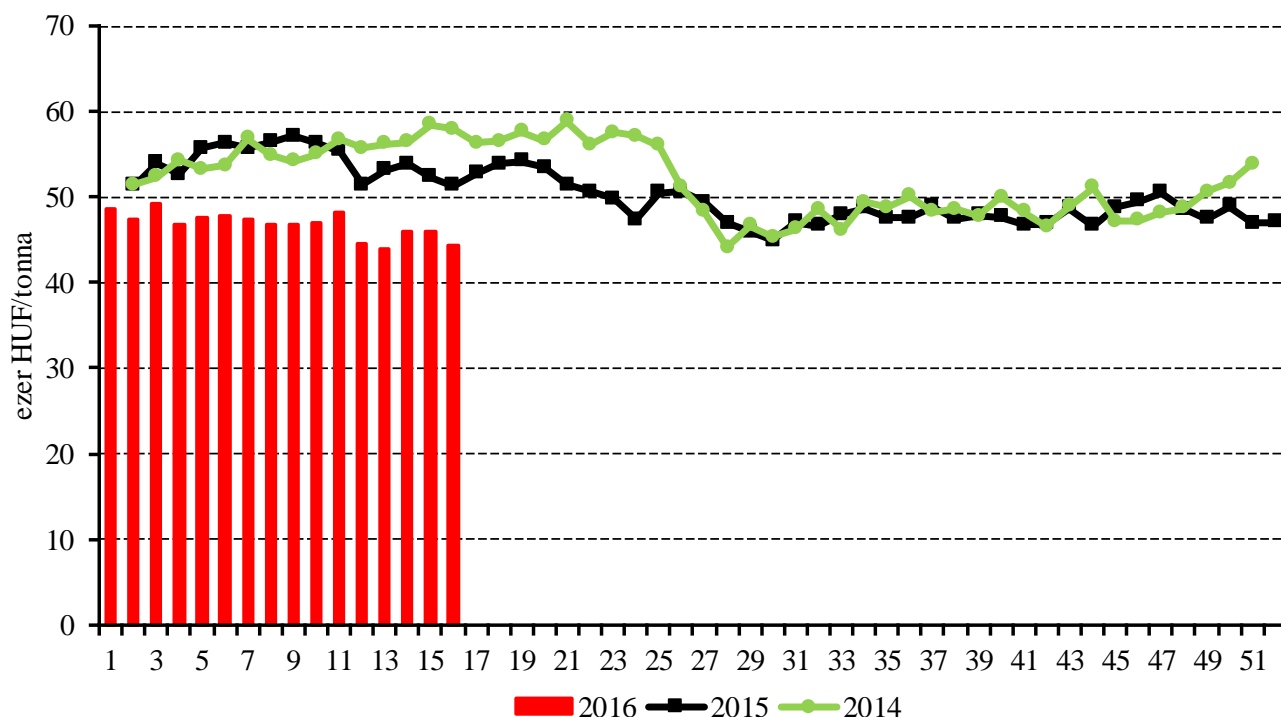
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.			Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb	
	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási
Búza	70 105	97 023	95 196	4 798	17 662	61 911	127 721	26 765	45 281	41 654	42 191
Kukorica	347 213	715 787	272 953	17 642	37 721	225 198	150 545	122 376	166 615	72 954	97 257
Szójabab	197 540	437 186	125 802	13 275	19 706	181 961	32 882	70 763	88 208	56 207	68 219
Szójadara	96 728	222 196	58 534	2 853	8 308	57 164	26 311	13 336	36 858	18 632	35 627

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

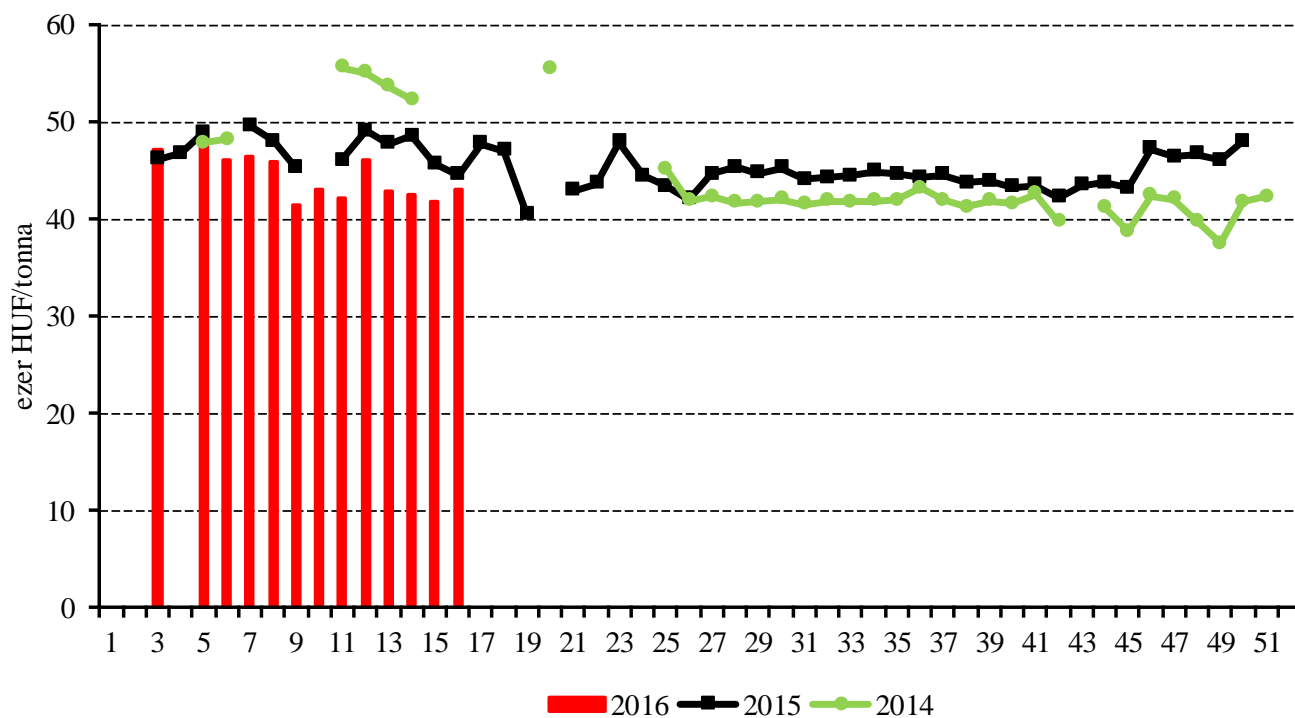
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

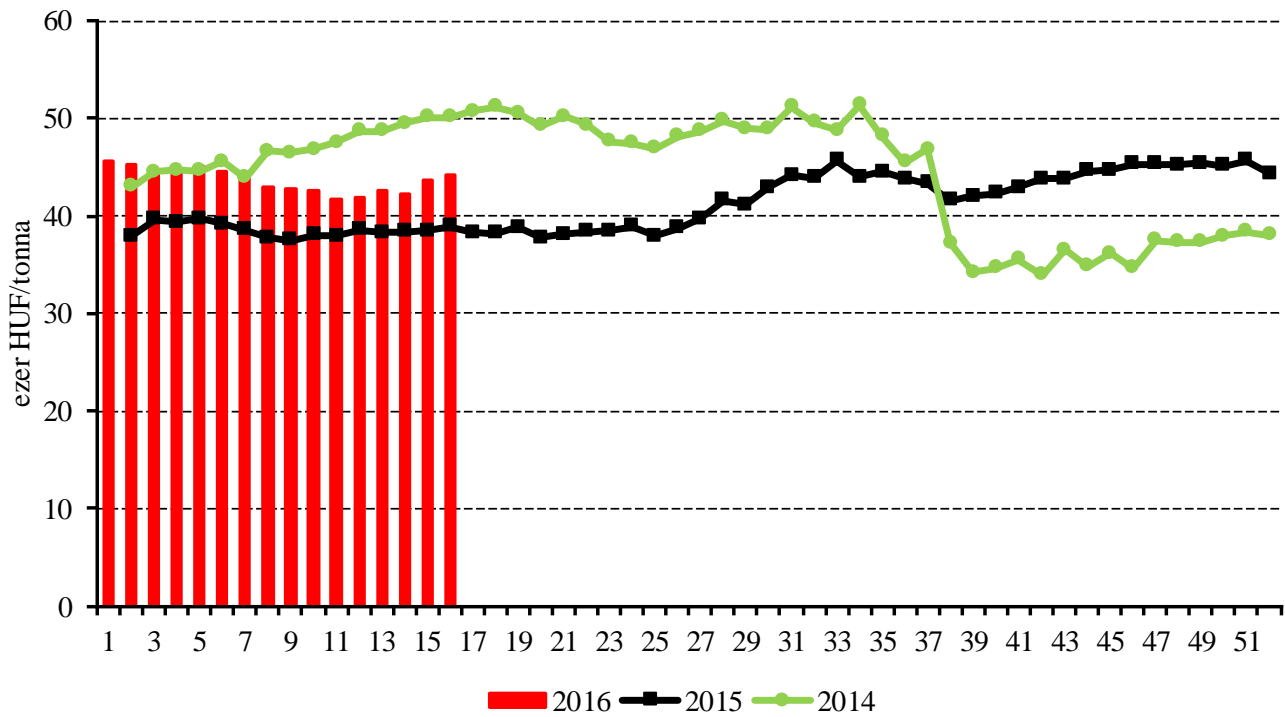
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

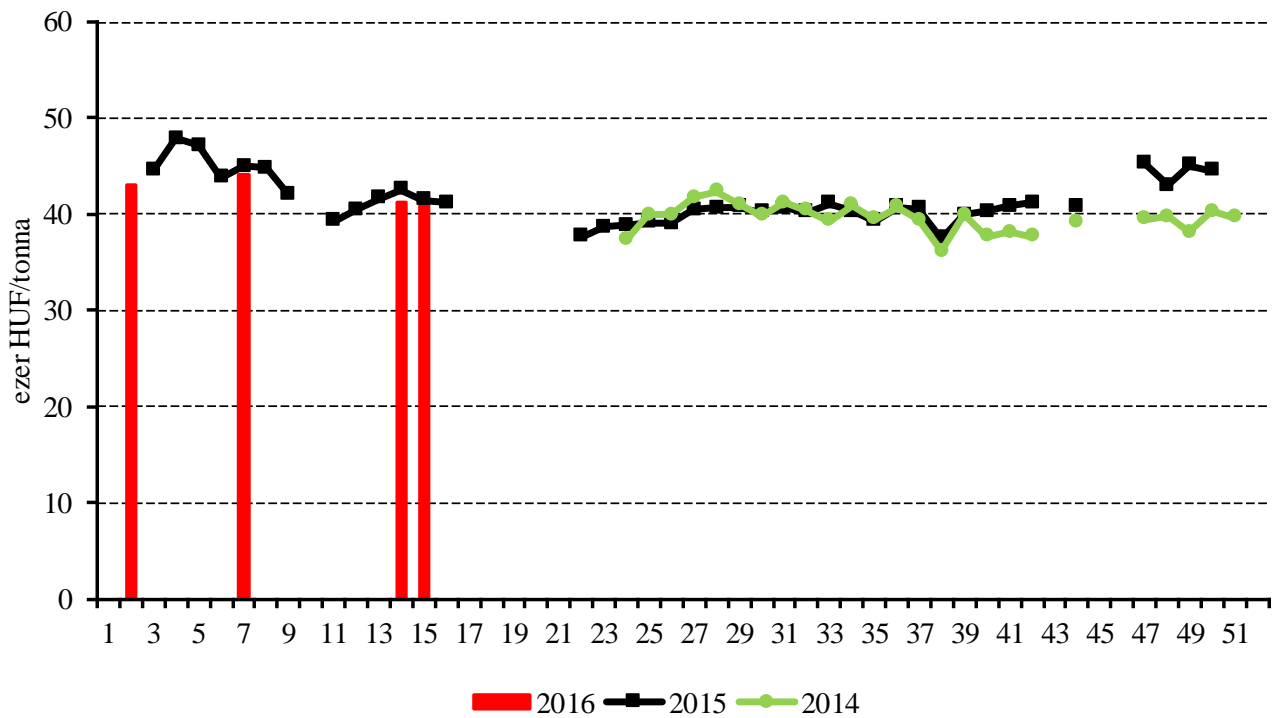
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2016.04.08.	2016.04.15.	2016.04.22.	2016.04.29.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	196	196	197	199
	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	171	168	168	175
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	184	186	194	194
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	179	177	194	194
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	173	182	176	175
KUKORICA	USA, FOB	USD/tonna	163	171	166	175
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	168	174	183	184
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	166	–	–	169
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	163	164	170	175
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	170	165	158	165
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	165	155	165	165
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	200	–	–	–

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2016. 13. hét	2016. 14. hét	2016. 15. hét	2016. 16. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	125	125	125	125
	Németország, DEPSILO Hamburg	158	157	156	157
	Franciaország, DELPORT Rouen	149	148	145	–
	Románia, DEPSILO Banat	138	139	135	144
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	154	151	152	153
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	135	–	131	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	155	150	154	149
	Egyesült Királyság, FGATE	128	127	129	131
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	135	135	135	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	180	180	180	187
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	151	147	–	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	131	136	143	143
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	143	142	141	140
	Franciaország, DELPORT Rouen	150	146	142	–
	Románia, DEPSILO Muntenia	118	–	–	–
	Egyesült Királyság, FGATE	125	124	125	127

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 16. hét	2016. 15. hét	2016. 16. hét	2016. 16. hét/ 2015. 16. hét (százalék)	2016. 16. hét/ 2016. 15. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	869	537	533	61	99
		HUF/kg	75	71	71	96	100
	zsákos	tonna	1 593	1 508	1 675	105	111
		HUF/kg	76	74	73	97	100
	zacskós	tonna	434	454	628	145	138
		HUF/kg	89	89	86	98	97
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	18	22	33	188	153
		HUF/kg	87	86	87	100	100
	zacskós	tonna	28	32	28	100	86
		HUF/kg	95	94	94	98	99
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	578	310	292	50	94
		HUF/kg	71	70	70	98	100
	zsákos	tonna	637	445	456	72	102
		HUF/kg	74	72	72	97	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	219	227	150	68	66
		HUF/kg	78	76	76	97	100
	zsákos	tonna	50	28	53	106	188
		HUF/kg	81	82	81	99	99
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	30	38	35	116	92
		HUF/kg	96	96	96	99	100

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. március	2016. február	2016. március	2016. március/ 2015. március (százalék)	2016. március/ 2016. február (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 669	8 706	10 129	152	116
	HUF/tonna	91 524	98 301	98 008	107	100
Hízósertéstáp	tonna	7 670	8 365	9 185	120	110
	HUF/tonna	74 289	77 789	76 846	103	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január	2016. január	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	111,18	135,10	121,52
	10039000 Árpa, nem vető	50,62	22,23	43,90
	10059000 Kukorica, nem vető	379,91	186,59	49,12
Import	10019900 Búza, nem vető	10,63	15,20	142,90
	10039000 Árpa, nem vető	3,82	1,70	44,38
	10059000 Kukorica, nem vető	3,97	0,97	24,53

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2014. július 1.– 2015. április 21.	2015. július 1.– 2016. április 26.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	27 102	25 083	92,6
	Árpa	7 407	8 710	117,6
	Kukorica	2 650	1 330	50,2
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 290	3 063	133,8
	Árpa	59	240	406,8
	Kukorica	7 668	11 390	148,5

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
BÚZA						
Termelés	733	n. a.	734	717	716	703
Felhasználás	709	n. a.	719	715	710	710
Export	163	n. a.	154	153	162	159
Import	163	n. a.	154	153	162	159
Zárókészlet	239	n. a.	215	218	207	201
KUKORICA						
Termelés	972	n. a.	973	998	949	986
Felhasználás	971	n. a.	975	996	947	981
Export	134	n. a.	129	127	125	126
Import	134	n. a.	129	127	125	126
Zárókészlet	209	n. a.	206	208	207	212

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* elemzői az eddigiekkel ellentétben már nem számítanak újabb rekord szójababtermésre a világon a 2015/2016. gazdasági évben. A termésre vonatkozó prognózisok eddig is bizonytalanok voltak, tekintettel arra, hogy a globális termelés felét adó dél-amerikai országokban ezekben a hetekben takarítják be a szójababot. A kilátásokat most az Argentínában, Uruguayban és Brazília egyes területein uralkodó rendkívül csapadékos áprilisi időjárás rontotta. Az áprilisi heves esőzések elsősorban Argentína szójatermő területein nehezítették a növény érését és a szántóföldi munkák elvégzését, ezért ott a szakértők az egy évvel korábbi 60 millió tonnával szemben 55 millió tonna szójabab betakarítását tartják valószínűnek. Amennyiben az esőzések folytatódnak, ennél nagyobb mértékű termés kiesés sem kizárt. Noha Brazília várható kibocsátását is lefelé módosították, a 98,5 millió tonnára jelzett termés 1,5 millió tonnával még mindig felülmúlná az egy évvel korábbit. A negatív korrekciók után az *Oil World* szerint 314 millió tonna, a 2014/2015. évi szezonban betakarítottnál 6 millió tonnával kevesebb lehet a világ 2015/2016. gazdasági évi szójabab-kibocsátása. Az elemzők sem a feldolgozásban, sem a külkereskedelemben nem várnak számottevő változást a korábbiakhoz képest, így a csökkenést a zárókészlet szenvedheti el: világszinten 84 millió tonna tartalék maradhat a szezon végére (–1 millió tonna vs. 2014/2015), szemben a márciusban prognosztizált 92 millió tonnával.

A vártnál kisebb dél-amerikai termés miatt nemcsak a következő hónapokban, hanem a 2016/2017. gazdasági év első felében is élénk maradhat az USA-ban megtermelt szójabab és az ott előállított szójadara iránti világpiacon kereslet. Az észak-amerikai ország a 2015/2016. évi szezonra (szeptember/augusztus) előirányzott 46–47 millió tonna export 90 százalékát teljesítette szójababból 2015. szeptember 1. – 2016. április 21. között (*USDA*), miközben szójadarából a tervezett 10 millió tonnából 6,1 millió tonnát helyezett el külföldön. Az élénk kereskedésben a szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 375 dollár/tonnára emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2016. április második felében.

Az északi féltekén eközben már vetik a 2016/2017. gazdasági évben betakarításra kerülő szójababot. Az USA-ban a 33,4 millió hektárra előirányzott terület 8 százalékán végeztek a munkával 2016. május elejéig (*USDA*). Az Európai Unióban 923 ezer hektáron (–8 százalék) kerülhet a földbe a vetőmag az idén. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint 66,5 ezer hektárt foglalhat el a növény 2016-ban, ennek 57 százalékán vetették el a szójababot május 2-ig.

Repcemag

Az *Oil World* számításai szerint a repcemag olajipari feldolgozásának csökkenése ellenére, a 64 millió tonna termelést felülmúló felhasználás miatt tovább apadhat az olajmag globális zárókészlete a 2015/2016. gazdasági év végére. Elsősorban a kanadai tartalékok fogyatkozhatnak meg, tekintettel az észak-amerikai ország igen élénk exporttevékenységére (elsődleges célpiac Kína és Japán) és az olajmalmok aktív keresletére. Az Európai Unióban, a repcemag felhasználásának mérséklődése ellenére, a kisebb 2015. évi terméshez még 3 millió tonnát meghaladó import is szükséges a belpiaci igény biztosítása érdekében.

Szépen fejlődnek a 2016/2017. gazdasági évi termést adó repceállomány az unióban. A kilátások egyelőre biztatóak, jóllehet a 2015. évinél valamivel kisebb termés betakarítása valószínű. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a kivezetést megelőzően 370 euró/tonna alá ereszkedett az ótermésű repcemag (májusi lejárat) jegyzése április utolsó napjaiban, miközben a távolabbi lejáratokra vonatkozóan (2016. évi termés) folytatódott a kurzus erősödése. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az újtermésű repcemag jegyzése a párizsi trendhez igazodott, és 106 ezer forint/tonna fölé araszolt ugyanekkor. Az ótermés ennél továbbra is jóval magasabb árszinten, tonnánként 117 ezer forint körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a fizikai piacon április harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint.

Napraforgómag

Az északi féltekén jól halad a napraforgómag vetése, ám az ideai termőterületre vonatkozó információk egyelőre hiányosak. A *Tallage* előrejelzése alapján az Európai Unióban 4,2 millió hektárt, az egy évvel korábbinál 3 százalékkal nagyobb területet foglalhat el a növény az idén. Magyarországon az előző évit éppen meghaladó területen, 633 ezer hektáron termelhetnek napraforgómagot, amelynek 96 százalékán végeztek a vetéssel a gazdák 2016. május 2-ig (FM). Az *APK-Infom* tanácsadó ügynökség adatai szerint Ukrajnában a

tervezett terület 55 százalékán, azaz 2,9 millió hektáron, Oroszországban annak 23 százalékán, vagyis 1,6 millió hektáron került a földbe a vetőmag április utolsó napjaiban.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén 118 ezer forint/tonna felett hullámozott a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése április végén. Ezzel egy időben a napraforgóolaj exportára 865 dollár/tonna (*FOB*) volt a rotterdami, 805 dollár/tonna (*FOB*) a fekete-tengeri kikötőkben. A magyarországi fizikai piacon április harmadik hetében is 118–119 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termék.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2016. 16. hét	2016. 16. hét/ 2016. 15. hét (százalék)	2016. 16. hét/ 2015. 16. hét (százalék)
Napraforgómag	118 241	99	111
Repcemag	117 416	101	111

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

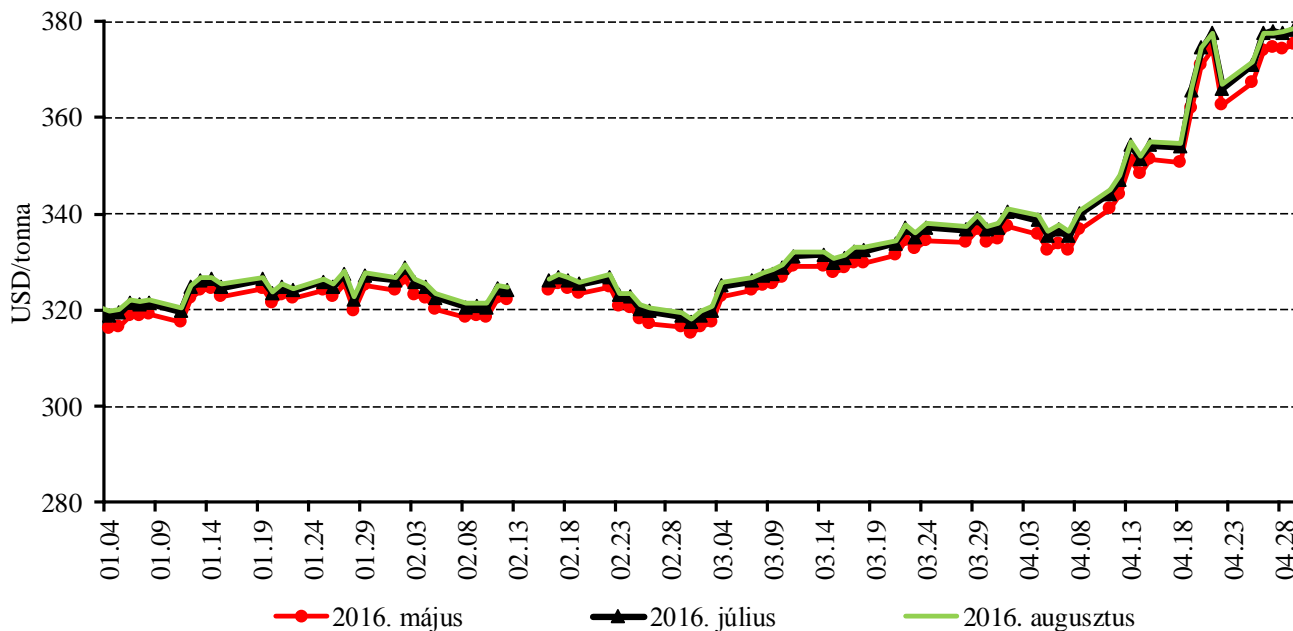
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 04. 27.	2016. 04. 28.	2016. 04. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. május	HUF/tonna	118 500	118 000	118 300
	Repcemag	2016. augusztus	HUF/tonna	106 500	106 500	106 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. május	EUR/tonna	369	367	–
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. május	USD/tonna	374	374	375

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

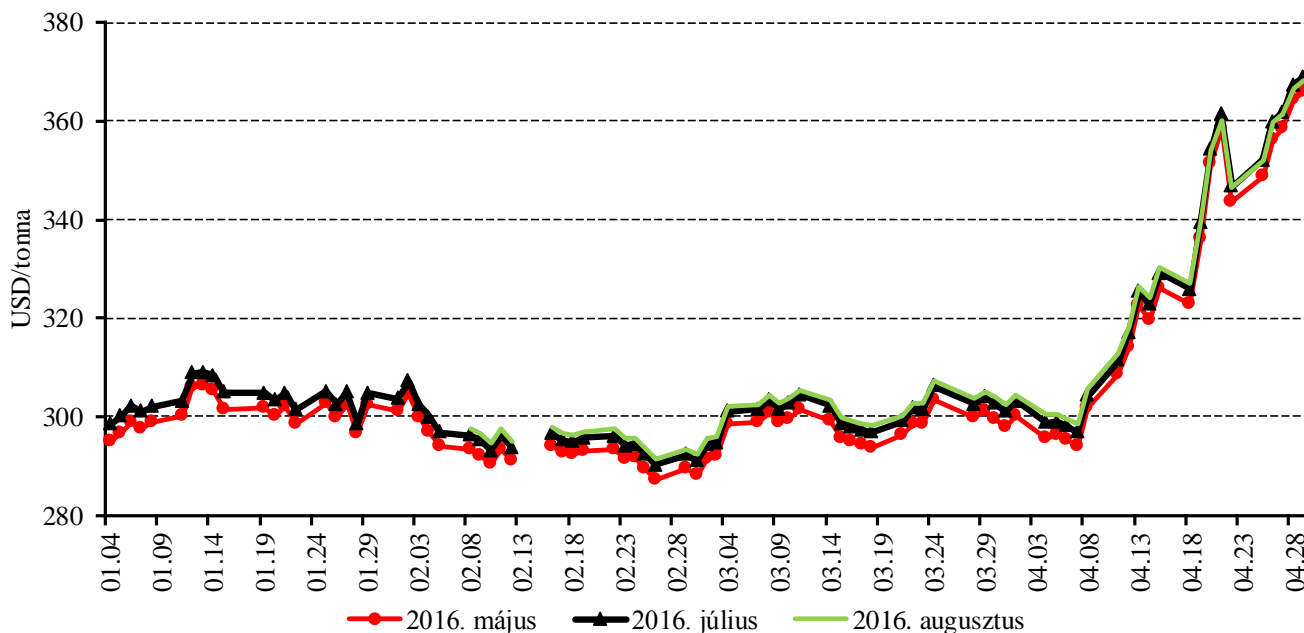
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

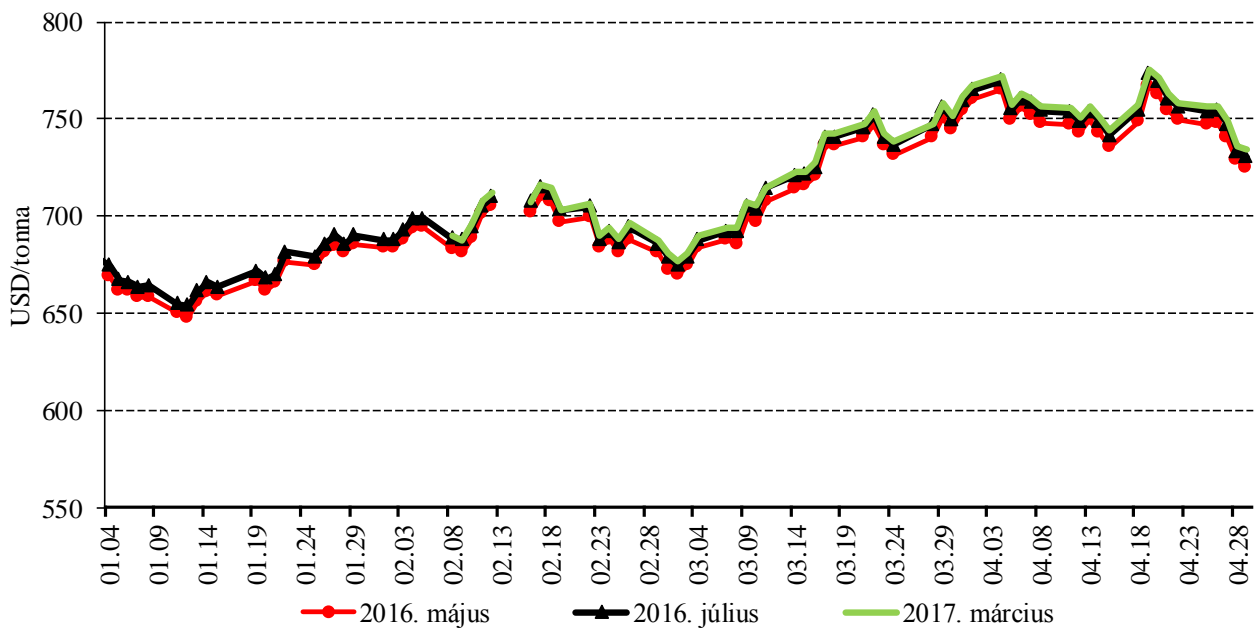
Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

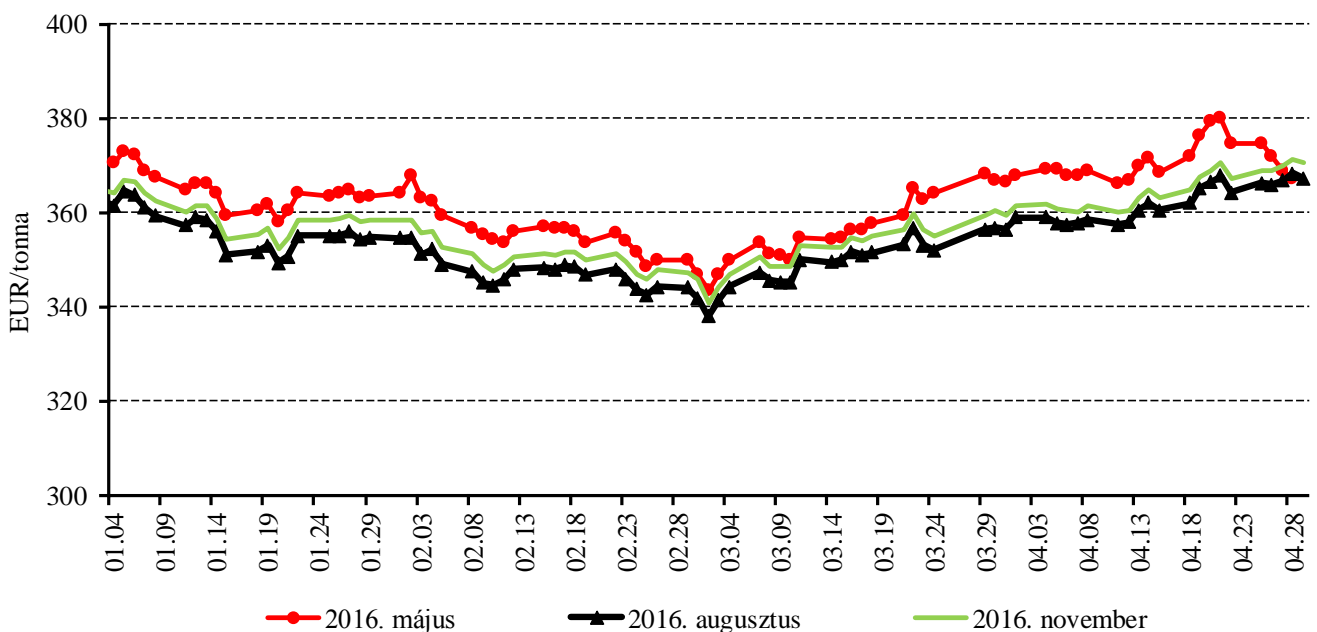
Forrás: CME/CBOT

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

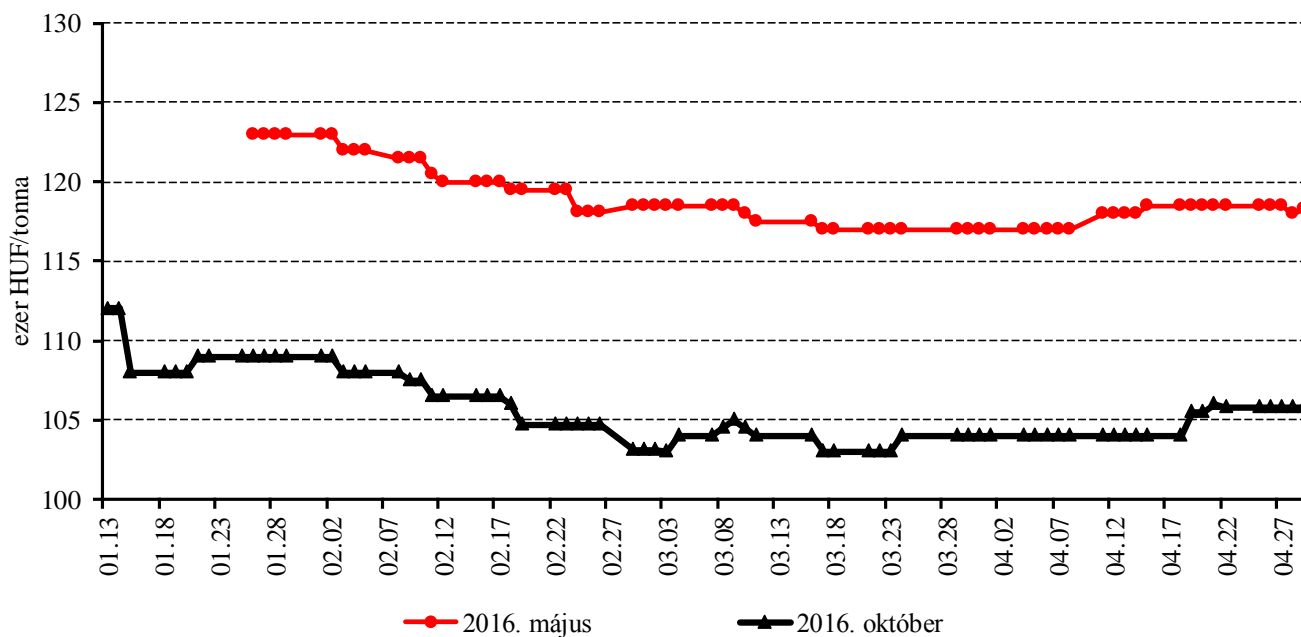
Forrás: CME/CBOT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

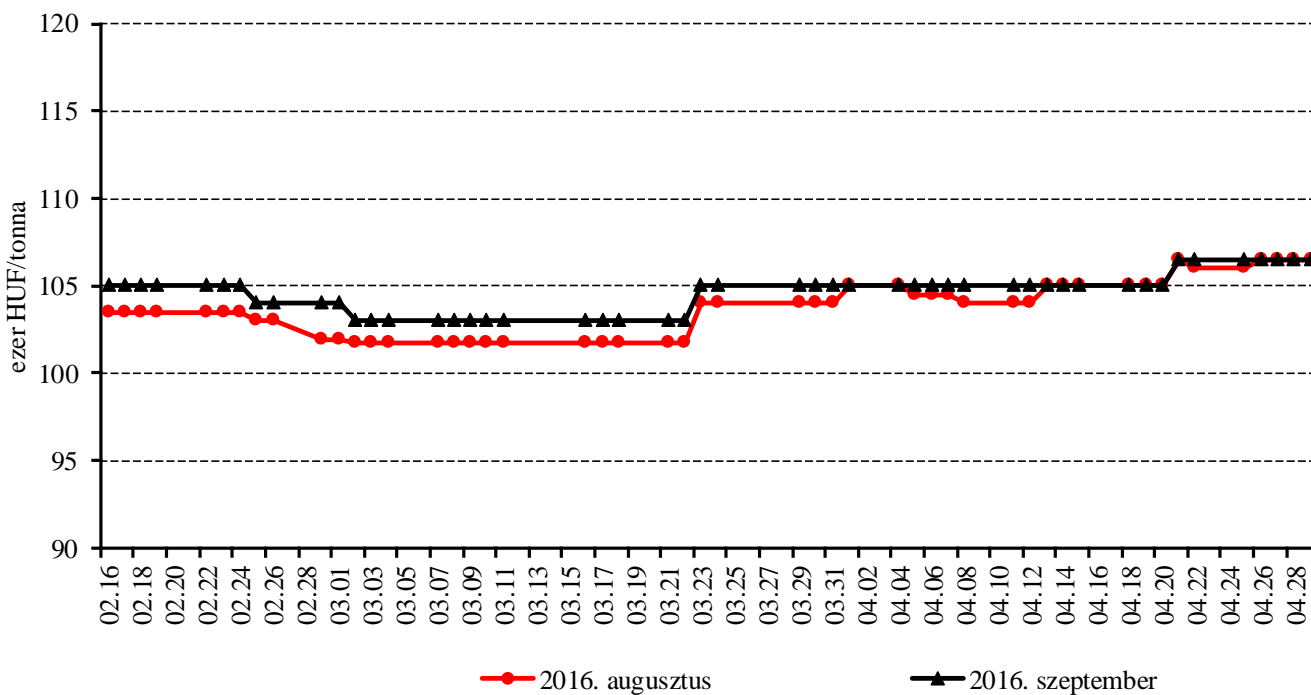
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. április 29.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. augusztus	367	114 494
	2016. november	371	115 585
	2017. február	373	116 209
	2017. május	373	116 286
	2017. augusztus	365	113 637
	2017. november	370	115 273
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2016. május	375	102 810
	2016. július	378	103 676
	2016. augusztus	379	103 758
	2016. szeptember	374	102 429
	2016. november	370	101 462
	2017. január	371	101 601
SZÓJADARA	2016. május	366	100 294
	2016. július	369	101 111
	2016. augusztus	368	100 930
	2016. szeptember	367	100 568
	2016. október	364	99 751
	2016. december	363	99 601

Forrás: Euronext, CME Group

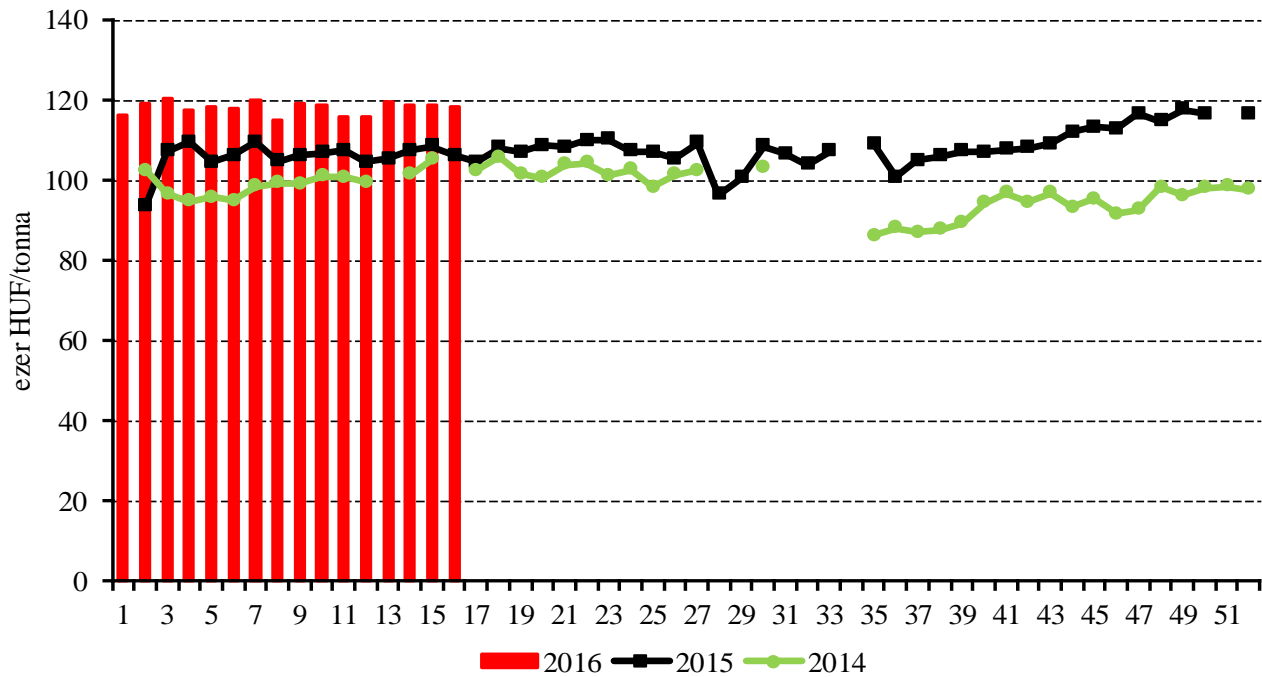
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. április 27.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	763	238 193
Napraforgóolaj (finomított)		878	274 094
Szójaolaj (nyers)		708	221 023
Szójaolaj (finomított)		763	238 193
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		225	70 202

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

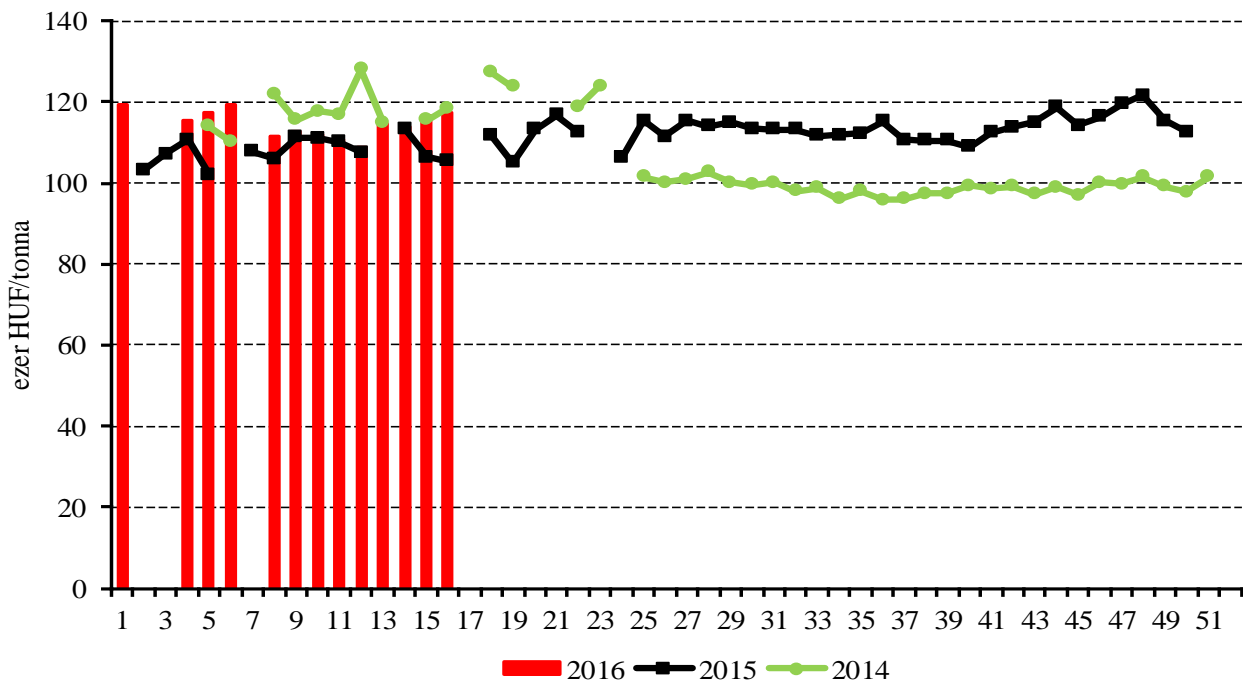
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2016.04.08.	2016.04.15.	2016.04.22.	2016.04.29.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	349	368	381	395
		Brazília FOB Paranagua	350	372	384	402
		EU CIF, USA-ból	n. a.	395	412	407
		EU CIF Brazíliából	n. a.	390	425	421
		Ukrajna FOB	345	355	365	375
	DARA	EU CIF Rotterdam	n. a.	352	395	390
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	796	784	797	784
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	415	417	421	423
		EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	418	430	424
		Ukrajna FOB	405	415	425	420
	DARA	EU FOB Hamburg	223	232	257	256
		Ukrajna FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		OLAJ	EU FOB Rotterdam	810	803	798
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	425	n. a.	420
	DARA	Franciaország CIF	n. a.	220	225	225
		Ukrajna FOB	190	195	215	220
		EU FOB Rotterdam	855	845	865	865
	OLAJ	Fekete-tenger FOB	n. a.	790	805	810
		NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	710	740

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 16. hét	2016. 15. hét	2016. 16. hét	2016. 16. hét/ 2015. 16. hét (százalék)	2016. 16. hét/ 2016. 15. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	3078	...	864	28	...
	HUF/tonna	212 066	...	218 058	103	...
Napraforgódara	tonna	6274	3747	3766	60	100
	HUF/tonna	59 675	61 956	61 900	104	100
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	2019
	HUF/tonna	64 994

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
 Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2015. január	2016. január	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	40,07	18,26	45,58
	1206 Napraforgómag	27,80	35,73	128,54
	2304 Szójadara	5,55	6,94	125,08
Import	1205 Repcemag	3,35	0,46	13,88
	1206 Napraforgómag	6,31	6,90	109,45
	2304 Szójadara	29,53	37,46	126,85

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnmérlege

millió tonna						
	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	320	n. a.	314	n. a.	321	324
Felhasználás	316	n. a.	315	n. a.	319	328
Export	132	n. a.	131	n. a.	132	140
Import	130	n. a.	131	n. a.	132	140
Zárókészlet	79	n. a.	84	n. a.	85	81
REPCEMAG						
Termelés	68	n. a.	64	n. a.	67	66
Felhasználás	70	n. a.	65	n. a.	68	66
Export	14	n. a.	14	n. a.	14	14
Import	13	n. a.	14	n. a.	14	14
Zárókészlet	5	n. a.	5	n. a.	5	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	39	n. a.	42	n. a.	42	44
Felhasználás	40	n. a.	42	n. a.	41	43
Export	1	n. a.	2	n. a.	2	2
Import	1	n. a.	2	n. a.	2	2
Zárókészlet	2	n. a.	3	n. a.	4	4

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

